Parlament Europejski
2024-2029

TEKSTY PRZYJĘTE

P10_TA(2026)0080

Sztandarowe europejskie projekty wspólnego zainteresowania w dziedzinie obronności

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 11 marca 2026 r. w sprawie sztandarowych europejskich projektów wspólnego zainteresowania w dziedzinie obronności (2025/2144(INI))

Parlament Europejski,

– uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej (TUE), w szczególności jego art. 42 ust. 2 i 3,

– uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), w szczególności jego art. 2, art. 107 ust. 3 lit. b) oraz art. 114 i 346,

– uwzględniając art. 2 lit. e) Protokołu nr 10 w sprawie stałej współpracy strukturalnej (PESCO) ustanowionej na mocy art. 42 ust. 6 TUE oraz wspólną notyfikację PESCO podpisaną przez ministrów 23 państw członkowskich UE 13 listopada 2017 r.,

– uwzględniając deklarację wersalską przyjętą na nieformalnym posiedzeniu szefów państw i rządów 11 marca 2022 r., w szczególności jej art. 22,

– uwzględniając „Strategiczny kompas na rzecz bezpieczeństwa i obrony – dla Unii Europejskiej, która chroni swoich obywateli, swoje wartości i interesy oraz przyczynia się do międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa”, zatwierdzony przez Radę 21 marca 2022 r. i poparty przez Radę Europejską 25 marca 2022 r.,

– uwzględniając wspólny komunikat Komisji i wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z 18 maja 2022 r. w sprawie analizy luk inwestycyjnych w zakresie obronności i dalszych działań (JOIN(2022)0024),

– uwzględniając wspólny komunikat Komisji i wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z 10 marca 2023 r. pt. „Strategia kosmiczna UE na rzecz bezpieczeństwa i obrony” (JOIN(2023)0009),

– uwzględniając wspólny komunikat Komisji i wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z 5 marca 2024 r. pt. „Nowa Strategia na rzecz europejskiego przemysłu obronnego – osiągnięcie gotowości UE dzięki zdolnemu do reagowania i odpornemu europejskiemu przemysłowi obronnemu” (JOIN(2024)0010),

– uwzględniając wspólny komunikat Komisji i wysokiej przedstawicielki Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z 21 lutego 2025 r. pt. „Plan działania UE na rzecz bezpieczeństwa kabli” (JOIN(2025)0009),

– uwzględniając wspólną białą księgę Komisji i wysokiej przedstawicielki Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z 19 marca 2025 r. pt. „Wspólna biała księga w sprawie obronności europejskiej – Gotowość 2030” (JOIN(2025)0120),

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/697 z dnia 29 kwietnia 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Obronny (EFO)[1],

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2025/2643 z dnia 16 grudnia 2025 r. ustanawiające Program na rzecz europejskiego przemysłu obronnego oraz ramy środków w celu zapewnienia terminowej dostępności i dostaw produktów związanych z obronnością[2] (rozporządzenie w sprawie EDIP), w szczególności jego rozdział IV dotyczący sztandarowych europejskich projektów wspólnego zainteresowania w dziedzinie obronności (EDPCI),

– uwzględniając wniosek Komisji z 19 marca 2025 r. dotyczący rozporządzenia Rady ustanawiającego Instrument na rzecz Zwiększenia Bezpieczeństwa Europy (SAFE) poprzez Wzmocnienie Europejskiego Przemysłu Obronnego (COM(2025)0122),

– uwzględniając wniosek Komisji z 22 kwietnia 2025 r. dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenia: (UE) 2021/694, (UE) 2021/695, (UE) 2021/697, (UE) 2021/1153, (UE) 2023/1525 i (UE) 2024/795 w odniesieniu do tworzenia zachęt do inwestycji związanych z obronnością w budżecie UE w celu wdrożenia planu ReArm Europe (COM(2025)0188),

– uwzględniając rozporządzenie Rady (UE) 2025/1106 z dnia 27 maja 2025 r. ustanawiające Instrument na rzecz Zwiększenia

---

1 Dz.U. L 170 z 12.5.2021, s. 149, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj.

2 Dz.U. L, 2025/2643, 29.12.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2643/oj.

Bezpieczeństwa Europy („instrument SAFE”) poprzez Wzmocnienie Europejskiego Przemysłu Obronnego[3],

– uwzględniając wspólny komunikat Komisji i wysokiej przedstawicielki Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z 16 października 2025 r. pt. „Utrzymanie pokoju – Plan działania na rzecz gotowości obronnej do 2030 r.” (JOIN(2025)0027),

– uwzględniając wspólne stanowisko Rady 2008/944/WPZiB z dnia 8 grudnia 2008 r. określające wspólne zasady kontroli wywozu technologii wojskowych i sprzętu wojskowego[4],

– uwzględniając dokument programowy Komisji z 29 września 2025 r. dotyczący planu działania na rzecz gotowości do obrony do 2030 r.,

– uwzględniając sprawozdanie wysokiej przedstawicielki Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa dla Rady z 11 kwietnia 2025 r. pt. „Roczne sprawozdanie z postępów w realizacji Strategicznego kompasu na rzecz bezpieczeństwa i obrony”,

– uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej z 22 i 23 czerwca 2017 r., w szczególności ust. 8 dotyczący PESCO, oraz konkluzje z 6 marca 2025 r., w szczególności ust. 3 lit. f),

– uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej z 23 października 2025 r.,

– uwzględniając krajowe strategie bezpieczeństwa państw członkowskich UE,

– uwzględniając opinię Europejskiego Trybunału Obrachunkowego nr 02/2024 z 3 października 2024 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego program na rzecz europejskiego przemysłu obronnego oraz ramy środków w celu zapewnienia terminowej dostępności i dostaw produktów związanych z obronnością (EDIP), w szczególności jej ust. 42,

– uwzględniając sprawozdanie roczne Europejskiej Agencji Obrony (EDA) za 2024 r., a także jej sprawozdanie z 14 listopada 2023 r. dotyczące priorytetów UE dotyczących rozwoju zdolności w 2023 r. oraz sprawozdanie z 2024 r. dotyczące skoordynowanego rocznego przeglądu obronności,

---

[3] Dz.U. L, 2025/1106, 28.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1106/oj.

[4] Dz.U. L 335 z 13.12.2008, s. 99, ELI: http://data.europa.eu/eli/compos/2008/944/oj.

– uwzględniając sprawozdanie sekretariatu PESCO z września 2025 r. z postępów w realizacji projektów PESCO,

– uwzględniając sprawozdanie Maria Draghiego z 9 września 2024 r. w sprawie przyszłości europejskiej konkurencyjności oraz jego rozdział 4, dotyczący zwiększenia bezpieczeństwa i zmniejszenia zależności,

– uwzględniając sprawozdanie Enrica Letty z 17 kwietnia 2024 r. pt. „Much more than a market” [Znacznie więcej niż rynek], a zwłaszcza rozdział 3 pt. „A single market to play big: scale matters” [Jednolity rynek jako duży gracz: skala się liczy],

– uwzględniając sprawozdanie Saulego Niinistö z 30 października 2024 r. pt. „Razem bezpieczniej: wzmocnienie gotowości cywilnej i wojskowej oraz przygotowania w Europie”, w szczególności rozdział 7,

– uwzględniając wspólną deklarację w sprawie współpracy UE–NATO z 10 stycznia 2023 r.,

– uwzględniając deklarację ze szczytu w Hadze wydaną przez szefów państw i rządów NATO uczestniczących w posiedzeniu Rady Północnoatlantyckiej w Hadze 25 czerwca 2025 r.,

– uwzględniając wydane 10 czerwca 2025 r. dziesiąte sprawozdanie z postępów w realizacji wspólnego zestawu wniosków zatwierdzonego przez Radę UE i Radę NATO 6 grudnia 2016 r. i 5 grudnia 2017 r.,

– uwzględniając programy współpracy sprzętowej zarządzane przez Organizację do spraw Współpracy w Zakresie Uzbrojenia (OCCAR),

– uwzględniając swoją rezolucję z 12 marca 2025 r. w sprawie białej księgi na temat przyszłości obronności europejskiej[5], w szczególności ust. 4 i 58,

– uwzględniając swoją rezolucję z 2 kwietnia 2025 r. w sprawie realizacji wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony – sprawozdanie roczne za 2024 r.[6], w szczególności ust. 46,

– uwzględniając art. 55 Regulaminu,

– uwzględniając opinię przedstawioną przez Komisję Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Bezpieczeństwa i Obrony (A10-0014/2026),

---

5 Dz.U. C, C/2025/3151, 20.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3151/oj.

6 Dz.U. C, C/2025/4389, 9.9.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4389/oj.

A. mając na uwadze, że wyzwania, jakie stawia przed nami pogarszający się stan pokoju i bezpieczeństwa, prowadzona nadal przez Rosję wojna napastnicza przeciwko Ukrainie oraz nowe, ewoluujące zagrożenia dla bezpieczeństwa UE, zmuszają UE i państwa członkowskie do znacznego zwiększenia inwestycji w obronność, by rozwijać zdolności obronne i wywiadowcze, które pozwolą bronić suwerenności, niepodległości i integralności terytorialnej, zwiększać zdolność do odstraszania, jak również działać i reagować – samodzielnie lub we współpracy z sojusznikami, zwłaszcza w NATO – na bezpośrednie i przyszłe zagrożenia;

B. mając na uwadze, że coraz częstsze ataki na europejską infrastrukturę krytyczną, w tym cyberataki i sabotaż, poważnie zagrażają naszemu życiu codziennemu i działalności gospodarczej w całej UE oraz wymagają skoordynowanej reakcji UE za pośrednictwem projektów europejskich zakrojonych na szeroką skalę;

C. mając na uwadze, że dotychczas w działaniach wojennych dominowała broń konwencjonalna, a obecnie, jak się zdaje, wojna przechodzi „od stali do sieci”; mając na uwadze, że w coraz większym stopniu włącza się w nią zdolności cybernetyczne i operacje sieciowe, a strategie wojenne zmieniają się pod wpływem nowych technologii i sztucznej inteligencji (AI) i nie ograniczają się już do siły rażenia i wielkich bitew, lecz zmierzają do miniaturyzacji i decentralizacji systemów, czego dowodzi stosowanie dronów i rojów dronów we wszystkich obszarach działań, broni wspomaganej przez AI, inteligentnych min i przenośnych systemów rakietowych; mając na uwadze, że myśliwce, okręty, artyleria, czołgi i pojazdy lądowe są coraz bardziej narażone na ostrzały precyzyjne, dlatego wymagają większej ochrony, gdyż wciąż mają zasadnicze znaczenie dla operacji zbrojnych i operacji bezpieczeństwa; mając na uwadze, że nadal trzeba produkować i w razie potrzeby rozmieszczać na dużą skalę tradycyjne systemy uzbrojenia i amunicji;

D. mając na uwadze, że ten nowy paradygmat konfliktu oznacza, iż żaden region UE nie jest wolny od ryzyka agresji, ingerencji, dezinformacji, dywersji psychologicznej lub ataku hybrydowego; mając na uwadze, że strategiczne przygotowania do przedłużającego się konfliktu nadal mają kluczowe znaczenie dla zapewnienia długoterminowej odporności w zakresie bezpieczeństwa i obrony;

E. mając na uwadze, że przestrzeń kosmiczna staje się coraz bardziej zatłoczonym i spornym obszarem strategicznym, a segmenty naziemny i kosmiczny coraz częściej służą za narzędzia walki; mając na uwadze, że NATO uznało przestrzeń kosmiczną za piątą strategiczną domenę operacyjną, dostrzegając rosnące wyzwania w zakresie bezpieczeństwa związane z przestrzenią kosmiczną, a w konsekwencji potrzebę zwiększenia jej bezpieczeństwa;

F. mając na uwadze, że we wspólnym komunikacie z 5 marca 2024 r. pt. „Nowa strategia na rzecz europejskiego przemysłu obronnego” Komisja podkreśliła, iż w 2022 r. na wspólne zamówienia UE na sprzęt obronny przeznaczono zaledwie 18 % łącznych wydatków sprzętowych państw członkowskich UE, znacznie poniżej zbiorowego poziomu odniesienia wynoszącego 35 %, ustalonego przez państwa członkowskie na posiedzeniu Ministerialnej Rady Sterującej EDA w 2007 r.; mając na uwadze, że w komunikacie „Utrzymanie pokoju – Plan działania na rzecz gotowości obronnej do 2030 r.” wyznaczono cel polegający na zorganizowaniu – do końca 2027 r. – co najmniej 40 % zamówień w dziedzinie obronności jako wspólnych zamówień; mając na uwadze, że chcąc poprawić zdolności europejskiego przemysłu obronnego Rada Europejska 23 października 2025 r. wezwała państwa członkowskie, by przy wsparciu ze strony EDA w coraz większym stopniu ukierunkowywały inwestycje w obronność na wspólny rozwój, wspólną produkcję i wspólne zamówienia; mając na uwadze, że skoordynowane starania państw członkowskich o efektywny przydział zasobów, zmniejszenie fragmentacji i przyspieszenie rozwoju innowacyjnych technologii obronnych mają zasadnicze znaczenie dla powstania w pełni funkcjonującego rynku; mając na uwadze, że osiągnięcie tych celów wymaga silniejszych zachęt i mniejszych obciążeń administracyjnych, a jednocześnie zagwarantowania, że współpraca nadal będzie opierała się na zasadach rynkowych, w oparciu o wymagane zdolności obronne i komplementarne procesy planowania obronnego UE, jej państw członkowskich i NATO;

G. mając na uwadze, że europejskie inicjatywy przewodnie na rzecz gotowości przedstawione w komunikacie „Utrzymanie pokoju – Plan działania na rzecz gotowości obronnej do 2030 r.” bazują na całościowym podejściu do obronności, obejmującym zarówno ochronę przed bezpośrednią agresją wojskową, jak i gotowość na zagrożenia hybrydowe; mając na uwadze, że są one okazją do wspierania innowacji, interoperacyjności i konkurencyjności w przemyśle obronnym UE dzięki rozwijaniu wspólnych innowacyjnych partnerstw przemysłowych w dziedzinie technologii pionierskich, znacznemu udoskonaleniu europejskiej bazy technologiczno-przemysłowej sektora obronnego (EDTIB) i zmniejszeniu jej zależności od technologii z państw trzecich;

H. mając na uwadze, że państwa członkowskie leżące przy wschodniej granicy UE są najbardziej narażone na poważne zagrożenia i mają zasadnicze znaczenie dla bezpieczeństwa całej UE; mając na uwadze, że w konkluzjach z 23 października 2025 r. Rada Europejska zaznaczyła, iż należy priorytetowo zająć się bezpośrednimi zagrożeniami dla wschodniej flanki UE i udzielaniem konkretnego wsparcia państwom członkowskim; mając na uwadze, że w komunikacie „Utrzymanie pokoju – Plan działania na rzecz gotowości obronnej do 2030 r.” wskazano, iż europejska inicjatywa na rzecz obrony przed dronami i straż wschodniej flanki są inicjatywami, które

należy uruchomić w pierwszej kolejności; mając na uwadze, że zgodnie z propozycją straż wschodniej flanki ma wzmocnić wschodnie granice UE przez integrację zdolności obrony naziemnej, morskiej i powietrznej ze skutecznymi i najnowocześniejszymi systemami i technologiami antydronowymi, które mają też zasadnicze znaczenie dla europejskiej inicjatywy na rzecz obrony przed dronami;

I. mając na uwadze, że użytkownikami końcowymi produktów obronnych są przede wszystkim krajowe siły zbrojne państw członkowskich, mogą one zatem rozważać zwiększenie inwestycji w projekty przemysłowe związane z obronnością tylko wtedy, gdy projekty te dotyczą rozwoju zdolności wojskowych będących przedmiotem wspólnego zainteresowania dla ich sił zbrojnych; mając na uwadze, że art. 346 TFUE stanowi, iż każde państwo członkowskie może podejmować środki, jakie uważa za konieczne w celu ochrony podstawowych interesów jego bezpieczeństwa, a które odnoszą się do produkcji lub handlu bronią, amunicją lub materiałami wojennymi;

J. mając na uwadze, że w Strategicznym kompasie na rzecz bezpieczeństwa i obrony wyznaczono cel polegający na opracowaniu zachęt stymulujących współpracę inwestycyjną państw członkowskich we wspólnych projektach i wspólnych zamówieniach na zdolności obronne, realizowanych na zasadzie współpracy w UE;

K. mając na uwadze, że rozporządzenie (UE) 2025/2643 ustanawiające Program na rzecz europejskiego przemysłu obronnego (EDIP) przewiduje wdrożenie EDPCI; mając na uwadze, że EDPCI to wspólne projekty przemysłowe mające zwiększać konkurencyjność EDTIB w całej Unii, a jednocześnie pomagać rozwijać zdolności wojskowe państw członkowskich o kluczowym znaczeniu dla interesów Unii w zakresie bezpieczeństwa i obrony, propagować otwartą i modułową architekturę, innowacje podwójnego zastosowania oraz transgraniczny udział małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) oraz spółek o średniej kapitalizacji we wszystkich typach operacji: lądowych, morskich, powietrznych, kosmicznych i cybernetycznych; mając na uwadze, że EDIP obejmuje również struktury na rzecz europejskiego programu zbrojeniowego (SEAP), nowe rozwiązania prawne, które można wykorzystać we wspólnych inicjatywach zbrojeniowych w ramach projektów sztandarowych;

L. mając na uwadze, że jak podkreślono w komunikacie pt. „Utrzymanie pokoju – planie działania na rzecz gotowości obronnej do 2030 r.”, Ukraina jest nadal pierwszą linią obrony Europy i nieodłącznym elementem europejskiej architektury obronności i bezpieczeństwa; mając na uwadze, że współpraca między przemysłem obronnym UE i Ukrainy, zwłaszcza w ramach projektów sztandarowych lub EDPCI,

ma ogromne znaczenie dla ich rynków, konkurencyjności i potencjału innowacyjnego;

1. docenia ogólny wzrost wydatków na obronność w państwach członkowskich UE jako jednoznaczny wyraz ich determinacji do reagowania na pogarszający się stan bezpieczeństwa przez zwiększenie zdolności wojskowych, lepsze odstraszanie i zwiększenie wspólnego zaangażowania na rzecz obrony europejskiej i transatlantyckiej; zauważa, że niektóre państwa członkowskie, zwłaszcza te, które leżą przy wschodniej granicy UE, osiągnęły lub przekroczyły cel NATO, jakim jest przeznaczenie 2 % PKB na wydatki obronne do końca 2025 r.;

2. przyznaje też, że poprawa bezpieczeństwa i obrony Europy wymaga nie tylko zwiększenia krajowych wydatków na obronność, ale także całościowo lepszej koordynacji, skuteczności i integracji w dziedzinie kształtowania i realizacji polityki obronnej państw członkowskich oraz dostarczania potrzebnych do tego zasobów; podkreśla, że to przejście: od przeważnie krajowego podejścia do obrony do wspólnego rozumienia stanowiska UE w kwestii zbiorowego bezpieczeństwa odstraszania, musi odbywać się z pełnym poszanowaniem suwerenności państw członkowskich i ich kompetencji w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony, zgodnie z art. 4 ust. 2 TUE;

3. zauważa, że mimo zwiększonych starań w dziedzinie obronności w UE i państwach członkowskich utrzymują się niedobory w strategicznych zdolnościach zbiorowych, strukturach dowodzenia i kontroli oraz trwałych zdolnościach wojskowych; podkreśla zwłaszcza, że państwa członkowskie wskazały następujące początkowe braki w zdolnościach priorytetowych[7]: obrona przeciwlotnicza i przeciwrakietowa, systemy artyleryjskie, pociski i amunicja, drony i systemy antydronowe, czynniki warunkujące potencjał sił, w tym w odniesieniu do przestrzeni kosmicznej i ochrony infrastruktury krytycznej, mobilność wojskowa, działania z użyciem cybertechnologii i AI oraz walka radioelektroniczna, walka na lądzie, bezpieczeństwo na morzu; podkreśla, że braki te znacznie ograniczają zdolność UE i jej państw członkowskich do lepszego odstraszania i do długotrwałej obrony przed działaniami wielkoskalowymi, wobec rosnącego prawdopodobieństwa wojny hybrydowej lub konwencjonalnej; apeluje o pilne uzupełnianie tych krytycznych niedoborów zdolności dzięki zacieśnionej współpracy zarówno w kwestiach strategicznych, jak i przemysłowych, skoordynowanemu planowaniu i ukierunkowanym inwestycjom, mającym zapewnić gotowość obronną; uznaje starania partnerów EDTIB służące sprostaniu takim wyzwaniom;

---

7 Wymienione na s. 3 wspólnego komunikatu pt. „Utrzymanie pokoju – Plan działania na rzecz gotowości obronnej do 2030 r.”

4. podkreśla, że uzupełnienie niedoborów w zdolnościach wymaga autonomicznych strategicznych czynników warunkujących, bez których siły zbrojne państw członkowskich nie mogą skutecznie prowadzić wspólnych operacji wojskowych; zaleca zatem stworzenie bezpiecznej i chronionej wspólnej architektury dowodzenia, kontroli, łączności, wywiadu, nadzoru, namierzania i rozpoznawania celów, a także wspólnych zdolności obronnych w dziedzinie przestrzeni kosmicznej, strategicznego transportu lotniczego i morskiego, tankowania w powietrzu oraz zapobiegania zagrożeniom chemicznym, biologicznym, radiologicznym i jądrowym (CBRJ); docenia prace EDA, która oferuje ogląd i analizę krajobrazu obronnego UE oraz przedstawia zalecenia dotyczące możliwości współpracy w rozwoju i nabywaniu zdolności zgodnie z priorytetami rozwoju zdolności i skoordynowanym rocznym przeglądem obronności;

5. przypomina, że role NATO i UE są spójne i wzajemnie się uzupełniają i wzmacniają; apeluje do państw członkowskich UE i sojuszników NATO o większe zaangażowanie we współpracę, zgodnie z trzecią wspólną deklaracją z 10 stycznia 2023 r. w sprawie współpracy UE–NATO, by móc rozwijać zdolności obronne i uzupełniać braki; podkreśla, że wszystkie europejskie wysiłki w tej dziedzinie należy podejmować w ścisłej koordynacji z NATO, by zacieśnić współpracę przemysłową i poprawić interoperacyjność; apeluje o większe zaangażowanie Europy w istniejące struktury współpracy NATO i przypomina, że trzeba zapewnić spójność wyników procesu planowania rozwoju zdolności UE oraz procesu planowania i przeglądu NATO; apeluje o lepszą interoperacyjności sprzętu wojskowego między państwami członkowskimi UE a sojusznikami NATO, zwłaszcza dzięki zapewnieniu zgodności norm i specyfikacji;

6. przyznaje, że niektóre pilne potrzeby obronne nadal trzeba zaspokajać dzięki dostawom lub wsparciu z państw spoza UE; podkreśla też, że bezpieczeństwo europejskie jest nadal w dużym stopniu uzależnione od przemysłu obronnego państw spoza UE; podkreśla, że w obecnej sytuacji geopolitycznej i ze względu na to, iż UE musi wziąć na siebie większą odpowiedzialność za obronę, trzeba w kontrolowany i stopniowy sposób przejść od zależności od państw spoza UE do strategicznej autonomii i wzmocnienia EDTIB; zgadza się z celem polegającym na znacznym ograniczeniu lub w miarę możliwości stopniowym wyeliminowaniu zależności od producentów i dostawców spoza UE, w tym w dziedzinie surowców i minerałów ziem rzadkich, gdy w UE istnieją lub mogą powstać równoważne rozwiązania o zasadniczym znaczeniu dla strategicznej autonomii UE i bezpieczeństwa dostaw; dlatego apeluje o środki wzmacniające EDTIB i poprawiające jej konkurencyjność, w tym dzięki ambitnej i dynamicznej preferencji unijnej w zamówieniach publicznych w dziedzinie obronności, otwartym i konkurencyjnym rynkom dla przedsiębiorstw z UE, transgranicznej współpracy przemysłowej

wewnątrz UE oraz z zaufanymi partnerami o podobnych poglądach, a także uczciwemu dostępowi MŚP do zamówień publicznych;

7. podkreśla, że jeśli nie powstanie w UE w pełni funkcjonujący jednolity rynek produktów i usług z dziedziny obronności, rosnące krajowe wydatki na obronność może pochłonąć nieefektywność, a to doprowadzi do dalszej fragmentacji EDTIB; wzywa państwa członkowskie, by udoskonaliły system wspólnych zamówień w dziedzinie obronności i zacieśniły współpracę dotyczącą rozwoju zdolności obronnych, mając na celu większą interoperacyjność i zamienność, efektywną alokację zasobów, wzmocnienie EDTIB, przyciągnięcie inwestycji prywatnych, zmniejszenie fragmentacji unijnego rynku obronnego oraz zmniejszenie różnorodności produktów obronnych zaspokajających podobne potrzeby operacyjne w różnych państwach Unii; podkreśla, że postępowania przetargowe dotyczące projektów sztandarowych powinny prowadzić wspólnie uczestniczące państwa członkowskie, a projekty takie powinny przyczyniać się do osiągnięcia celu, jakim jest zorganizowanie do końca 2027 r. 40 % zamówień w dziedzinie obronności jako zamówień realizowanych na zasadzie współpracy;

Rozwijanie zdolności obronnych dzięki sztandarowym projektom w obszarach priorytetowych

8. odnotowuje propozycję Komisji i wysokiej przedstawicielki Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, by zainicjować zestaw pierwszych europejskich inicjatyw przewodnich na rzecz gotowości jako element „Utrzymania pokoju – Planu działania na rzecz gotowości obronnej do 2030 r.”; odnotowuje zatwierdzenie tego planu działania przez Radę Europejską, a także zobowiązanie państw członkowskich do opracowania czterech pierwszych europejskich inicjatyw przewodnich na rzecz gotowości: europejskiej inicjatywy na rzecz obrony przed dronami, straży wschodniej flanki, europejskiej tarczy obrony powietrznej i europejskiej tarczy obrony kosmicznej; zauważa, że te proponowane projekty sztandarowe obejmują bardzo szeroki zakres zdolności obronnych; zauważa też, że są to inicjatywy przekrojowe i w pełnym zakresie przyczynią się do realizacji interesów Unii związanych z bezpieczeństwem; wzywa zatem Komisję, uczestniczące państwa członkowskie i EDA do klarownego wskazania celów szczegółowych, określenia harmonogramu i głównych etapów realizacji, propozycji finansowania, mechanizmów zarządzania, zakresu technologicznego oraz oczekiwanej wielkości każdego z tych projektów; podkreśla, że potrzebujemy koncepcji operacyjnej i jasnego zarządzania, by każdy wiedział, jakie ma zadania, zwłaszcza w sytuacjach o skutkach transgranicznych, na przykład gdy wrogi dron przelatuje z jednego państwa członkowskiego do drugiego; podkreśla, że te projekty należy zaplanować i zrealizować całościowo, tak by obok zaawansowanych technologii obejmowały konwencjonalne komponenty obronne, co zagwarantuje stabilność operacyjną na

wypadek przedłużających się konfliktów; wzywa uczestniczące państwa członkowskie, by zapewniły osiągnięcie celów pośrednich każdego projektu, sfinalizowały powstanie koalicji na rzecz zdolności, o których mowa w planie działania, oraz dołożyły wszelkich starań, by szybko uruchomić projekty sztandarowe, zgodnie z konkluzjami Rady Europejskiej z 23 października 2025 r.;

9. z zadowoleniem przyjmuje podejście zaproponowane w europejskiej inicjatywie na rzecz obrony przed dronami, w wyniku której ma powstać technologicznie zaawansowany, wielopoziomowy system mający interoperacyjne zdolności zwalczania dronów przez ich wykrywanie, śledzenie i neutralizację, a także zdolności do uderzania w cele naziemne dzięki wykorzystaniu technologii dronów do uderzeń precyzyjnych; uznaje, że zdolności zwalczania dronów powinny być w pełni interoperacyjne, z połączeniami między państwami członkowskimi, by zapewnić orientację sytuacyjną na szczeblu UE oraz zdolność państw członkowskich do wspólnego działania i zabezpieczenia infrastruktury krytycznej we współpracy z NATO; dostrzega wyzwania związane z utworzeniem funkcjonalnego systemu obrony przed dronami w tej inicjatywie, dlatego apeluje o wdrożenie w pierwszej kolejności projektów pilotażowych z udziałem mniejszej liczby państw członkowskich, by stopniowo doprowadzić do podejścia 360°, gdy systemy te będą wystarczająco operacyjne i skuteczne, aby można je było szerzej zastosować;

10. podkreśla, że projekty sztandarowe powinny uwzględniać szczególne wymogi obronne i odstraszające wschodniej flanki UE; z zadowoleniem przyjmuje podejście zaproponowane w inicjatywie straży wschodniej flanki, by zwiększyć zdolności państw członkowskich graniczących z Rosją do stawienia czoła szerokiemu zakresowi zagrożeń, w tym operacjom hybrydowym, wykorzystaniu rosyjskiej floty cieni w operacjach sabotażowych i inwigilacyjnych oraz ryzyku zbrojnej agresji; podkreśla, że podejście to polega na zintegrowaniu czterech elementów: obrony naziemnej, orientacji sytuacyjnej, obrony powietrznej i systemów antydronowych, a także na zapewnieniu bezpieczeństwa na Morzu Bałtyckim i Morzu Czarnym; popiera zaproponowany cel, jakim jest utworzenie całościowej zdolności obronnej na granicach, co przyczyni się do bezpieczeństwa całej Unii, z wykorzystaniem wielodomenowych systemów nadzoru, zdolności wykorzystania i zwalczania dronów, zdolności do walki radioelektronicznej, systemów uderzeń precyzyjnych oraz elastycznej koordynacji operacyjnej; apeluje o uwzględnienie tu również środków zwiększających odporność, poprawiających zdolności do ochrony infrastruktury i do cyberobrony, a także o zapewnienie interoperacyjności regionalnej i pełnej gotowości operacyjnej na wypadek kryzysu;

11. podkreśla, że projekty sztandarowe to doskonała okazja do poprawy konkurencyjności, wydajności i innowacyjności EDTIB; przyznaje, że potrzebna jest powszechnie uzgodniona definicja „sztandarowych

projektów wspólnego zainteresowania” jako zakrojonych na szeroką skalę ogólnoeuropejskich inicjatyw opartych na współpracy – z udziałem jak największej liczby państw członkowskich – w dziedzinie zdolności obronnych i rozwoju przemysłowego, w tym strategicznych czynników warunkujących, we wspólnych ramach takich jak EDIP, które umożliwią spójne wskazanie i realizację tych projektów w polityce obronnej i przemysłowej UE; podkreśla, że określenie projektów sztandarowych ma kluczowe znaczenie dla skutecznej współpracy między państwami członkowskimi, łączenia zasobów w celu usuwania krytycznych braków w zdolnościach i dążenia do prawdziwej europejskiej unii obrony;

12. podkreśla strategiczne znaczenie wzmocnienia EDTIB przez współpracę z Ukrainą, krajami partnerskimi współpracującymi na mocy Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym[8], państwami spoza UE o podobnych poglądach oraz państwami, z którymi UE podpisała partnerstwa w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony; podkreśla w związku z tym, że ukraiński przemysł obronny zdobył kluczową wiedzę technologiczną i know-how na podstawie doświadczeń ukraińskich sił zbrojnych na polu walki, i uznaje proponowany sojusz na rzecz dronów z Ukrainą; w celu rozwiązania problemu powolnych cykli innowacji w UE, powiązania badań i rozwoju z produkcją oraz zapewnienia ciągłego rozwoju technologicznego zaleca, by projekty sztandarowe były – w miarę możliwości i z pełnym poszanowaniem interesów bezpieczeństwa UE i jej państw członkowskich – otwarte na udział Ukrainy, państw stowarzyszonych i państw, które podpisały z UE partnerstwo w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony;

Wskazanie projektów sztandarowych oraz zapewnienie ich właściwej organizacji i realizacji

13. podkreśla, że cele projektów sztandarowych muszą być dopasowane do uzgodnionych celów obronnych UE i spójne z celami NATO dotyczącymi rozwoju zdolności; zaznacza ponadto, że powinny one dotyczyć innowacyjnych obszarów technologicznych obronności i pomagać w rozwoju najnowocześniejszych zdolności obronnych, odpowiadających wymaganiom nowoczesnej wojny, w tym rosnącej potrzebie sieciowania wielodomenowych operacji wojskowych, oddziałów i broni, zapewnienia cyberobrony, rozwoju narzędzi gromadzenia, przechowywania, przetwarzania i udostępniania danych wywiadowczych, systemów bezzałogowych i narzędzi wspierających podejmowanie decyzji z wykorzystaniem AI, prowadzenia uderzeń głębokich i precyzyjnych oraz przeciwdziałania atakom dronowym; podkreśla znaczenie etycznego i

---

8 Dz.U. L 1 z 3.1.1994, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1994/1/oj.

odpowiedzialnego stosowania systemów sztucznej inteligencji w pełnej zgodności z międzynarodowym prawem humanitarnym;

14. apeluje do Komisji i państw członkowskich UE o włączenie domeny cybernetycznej i technologii cyfrowych do podstawowych priorytetów obronności UE, aby zapewnić suwerenność danych i zbiorową gotowość na wypadek zagrożeń hybrydowych i cyberzagrożeń; podkreśla, że zagwarantowanie cyberbezpieczeństwa i cyberodporności powinno być celem przekrojowym we wszystkich projektach sztandarowych, zapewniającym bezpieczną infrastrukturę cyfrową, ochronę systemów dowodzenia i kontroli oraz integralność przepływów danych między obszarami operacyjnymi, zgodnie z priorytetami polityki UE w zakresie cyberobrony i z priorytetami Strategicznego kompasu;

15. podkreśla, że potrzebne są projekty sztandarowe obejmujące domenę kosmiczną – strategiczną i coraz bardziej zmilitaryzowaną – gdyż zależy od niej szereg działań związanych z bezpieczeństwem, np. bezpieczna komunikacja i gromadzenie danych wywiadowczych; zaznacza też, że projekty sztandarowe obronnych należy powiązać ze strategiczną infrastrukturą transportową i logistyczną, np. z transgranicznymi korytarzami mobilności wojskowej i infrastrukturą podwójnego zastosowania, zwłaszcza w Europie Wschodniej i Południowo-Wschodniej, mającą kluczowe znaczenie dla szybkiego rozmieszczenia i odporności wzdłuż wschodniej flanki;

16. podkreśla, że projekty sztandarowe powinny służyć ściślejszej współpracy i innowacyjności w mechanizmach zarządzania na szczeblu UE i wśród jej państw członkowskich, wskazywać najlepsze praktyki w dążeniu do wspólnej i skoordynowanej strategii na rzecz europejskiej obronności, a także uwzględniać nabytą w Ukrainie wiedzę o przebiegu współczesnych działań wojennych; podkreśla, że Komisja powinna opracować jasną krótko-, średnio- i długoterminową strategię rozwoju projektów sztandarowych, zapewniającą spójną koordynację długoterminowych działań badawczo-rozwojowych i innowacyjnych z krótkoterminowymi inwestycjami w krytyczne zdolności obronne, aby zagwarantować zarówno postęp technologiczny, jak i natychmiastową gotowość operacyjną; zaznacza też, że dobre zarządzanie projektami sztandarowymi musi bazować na wspólnej wizji i skutecznej koordynacji działań podmiotów programowych, czyli Komisji, rządów, sztabów generalnych i agencji zamówień publicznych państw członkowskich UE oraz przedsiębiorstw przemysłu obronnego; uważa, że projekty sztandarowe mogą skorzystać z doświadczeń w dotychczasowej współpracy w projektach PESCO i Europejskiego Funduszu Obronnego (EFO);

17. przyznaje, że szereg europejskich przedsiębiorstw obronnych z czasem zaangażowało się już w duże transnarodowe projekty współpracy w różnych obszarach związanych z wymiarem

bezpieczeństwa; podkreśla, że te przypadki mogą posłużyć za przykład przy opracowywaniu przyszłych projektów sztandarowych i zarządzaniu nimi; podkreśla, że poza fazami rozwoju i produkcji projekty sztandarowe powinny też zapewniać powstanie na szczeblu Unii wspólnych ram eksploatacji, utrzymania i zarządzania cyklem życia;

18. docenia utworzenie EDPCI jako nowego narzędzia EDIP; przyznaje, że w tej strukturze można też opracować projekty sztandarowe; zauważa, że EDPCI można realizować w kontekście SEAP; podkreśla, że EDPCI powinny poprawić interoperacyjność i odporność łańcuchów dostaw oraz w pełni uzupełniać planowanie zdolności NATO, zgodnie z zapisami komunikatu „Utrzymanie pokoju – Plan działania na rzecz gotowości obronnej do 2030 r.”;

19. apeluje do Komisji, by dążyła do pełnego koncepcyjnego i proceduralnego dostosowania ram wdrażania projektów sztandarowych oraz takich istniejących instrumentów jak PESCO, EFO, EDIP i EDPCI, by instrumenty te działały spójnie i wzajemnie się wzmacniały w ramach architektury obronnej UE; ponadto wzywa Komisję do wyjaśnienia, jak należy w praktyce zorganizować i łączyć EDPCI, by tworzyć projekt sztandarowy, w tym jakie są niezbędne mechanizmy zarządzania, sekwencjonowania i koordynacji;

20. podkreśla, że trzeba wspierać większą synergię między badaniami naukowymi, innowacjami i rozwojem przemysłowym w ekosystemie obronnym UE; odnotowuje w związku z tym wkład odpowiednich zainteresowanych stron: organizacji badawczych, instytucji akademickich, centrów innowacji, ośrodków technologicznych oraz jednostek testujących i certyfikujących ze wszystkich państw członkowskich; apeluje o włączenie do projektów sztandarowych jak najszerszego grona podmiotów przemysłowych, zwłaszcza spółek o średniej kapitalizacji, MŚP i przedsiębiorstw typu start-up, by umożliwić rozpowszechnianie innowacji w całym spektrum EDTIB i poprawić bezpieczeństwo dostaw; apeluje o powołanie grupy wysokiego szczebla ds. europejskiego przemysłu obronnego, by zapewnić skuteczną współpracę oraz ściślejszy dialog i większe zaangażowanie w stosunki z przemysłem w całej Europie;

21. podkreśla, że trzeba zapewnić zrównoważony geograficznie udział jak największej liczby państw członkowskich w projektach sztandarowych, w tym państw z dopiero powstającym przemysłem obronnym; podkreśla, że projekty sztandarowe powinny umożliwić wszystkim uczestniczącym w nich państwom członkowskim korzystanie z postępu technologicznego i zdolności produkcyjnych oraz pomóc zwiększać zdolności i odporność Unii jako całości; podkreśla też, że projekty te powinny umożliwiać udział nowych państw członkowskich oraz że należy zachęcać do włączania się do nich w przyszłości kolejnych państw członkowskich i ułatwiać takie włączanie; apeluje o elastyczne i włączające mechanizmy

współfinansowania, które zagwarantują wszystkim państwom członkowskim niezależnie od wielkości ich gospodarki możliwość merytorycznego udziału w projektach sztandarowych;

22. podkreśla, że trzeba zwiększyć regionalny wymiar strategii UE na rzecz przemysłu obronnego, i zwraca uwagę na potencjalny wpływ projektów sztandarowych w postaci technologicznego efektu mnożnikowego, korzyści gospodarczych, miejsc pracy dla wykwalifikowanych pracowników oraz spójności społecznej we wszystkich regionach UE; apeluje o zaangażowanie samorządów regionalnych i lokalnych oraz o danie regionom UE szansy na wykorzystanie projektów sztandarowych do wspierania wspólnej odpowiedzialności w kwestiach obronnych;

23. podkreśla, że trzeba zapobiegać transferowi technologii wojskowych, zwłaszcza newralgicznych nowych technologii i krytycznych produktów podwójnego zastosowania, szczególnie w dziedzinie przestrzeni kosmicznej, technologii kwantowych i AI, do krajów trzecich wrogo nastawionych lub systemowo rywalizujących z UE; wzywa państwa członkowskie uczestniczące w projektach sztandarowych do zacieśnienia współpracy, zobowiązania się do stosowania wspólnego podejścia oraz określenia i uzgodnienia wspólnej strategii i warunków udzielania pozwoleń na wywóz licencji na produkty powstałe w wyniku realizacji projektów sztandarowych do nieuczestniczących w nich państw spoza UE;

24. apeluje o wprowadzenie w państwach członkowskich uczestniczących w projektach sztandarowych skoordynowanego mechanizmu kontroli wywozu opartego na analizie ryzyka, dostosowanego do celów Strategicznego kompasu UE oraz spójnego z właściwościami i prerogatywami krajowymi i zobowiązaniami międzynarodowymi państw członkowskich, w tym w ramach NATO;

Zarządzanie projektami sztandarowymi i rola Parlamentu

25. apeluje do Komisji i państw członkowskich o kolejne propozycje projektów sztandarowych dotyczących rozwoju zdolności obronnych i umożliwiających państwom członkowskim lepsze dostosowanie ich działań krajowych do uzgodnionych celów obronnych UE, z zachowaniem spójności z odpowiednimi celami NATO dotyczącymi rozwoju zdolności; podkreśla, że propozycje projektów powinny uwzględniać szczególne potrzeby państw członkowskich najbardziej narażonych na urzeczywistnienie się konwencjonalnych i hybrydowych zagrożeń wojskowych; podkreśla znaczenie udziału przemysłu obronnego w określaniu priorytetów i zakresu zarówno przyszłych projektów sztandarowych;

26. podkreśla, że wybór projektów sztandarowych powinien bazować na przejrzystych procedurach, zapewniających wyważony geograficznie udział różnych podmiotów i zapobiegających koncentracji decyzji lub

korzyści przemysłowych w ograniczonej liczbie państw członkowskich;

27. zaleca Komisji, wysokiej przedstawicielce Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa oraz EDA, by uczestniczyli w projektach sztandarowych w roli doradczej, wspierającej i koordynującej, by ułatwiać ich realizację; podkreśla kluczową rolę Komitetu Wojskowego Unii Europejskiej w udzielaniu strategicznych porad wojskowych i formułowaniu zaleceń dla Komitetu Politycznego i Bezpieczeństwa, zwłaszcza jeśli chodzi o opracowywanie, ocenę i przegląd celów dotyczących zdolności, i w związku z tym apeluje o jego formalne włączenie do ram zarządzania projektami sztandarowymi;

28. zobowiązuje się, że na podstawie regularnych i wyczerpujących informacji i sprawozdań Komisji będzie wypełniać funkcje kontrolne, ustawodawcze i budżetowe w odniesieniu do koordynacji, realizacji i finansowania projektów sztandarowych; podkreśla, że w odniesieniu do wykorzystania funduszy UE sprawuje władzę budżetową i wykonuje stosowne obowiązki; apeluje o regularną sprawozdawczość publiczną i kontrolę parlamentarną, mające zapewnić rozliczalność i zaufanie w odniesieniu do projektów sztandarowych;

Zapewnienie długoterminowego finansowania projektów sztandarowych

29. apeluje o wystarczające specjalne środki finansowe w kolejnych wieloletnich ramach finansowych, zapewniające długoterminowe finansowanie projektów sztandarowych; podkreśla, że projekty sztandarowe wymagają wystarczającego i odpowiedniego finansowania, niezagrażającego funduszom przeznaczonym na inne strategiczne obszary budżetu UE dotyczące obronności; podkreśla potrzebę przeznaczenia części tego finansowania na szkolenia, rozwój umiejętności i inicjatywy na rzecz zatrzymywania talentów;

30. podkreśla, że wspólny rozwój zdolności obronnych na szczeblu Unii może przynieść znaczne korzyści skali, zmniejszyć koszty oraz zapewnić, aby fundusze publiczne i pieniądze podatników były wykorzystywane jak najefektywniej i jak najodpowiedzialniej;

31. zgadza się z uwagą Europejskiego Trybunału Obrachunkowego dotyczącą wniosku w sprawie EDIP, że czas potrzebny na ukończenie sztandarowych projektów prawdopodobnie przekroczy dwuletni okres wdrażania przewidziany w EDIP; dlatego podkreśla, że aby projekty sztandarowe mogły korzystać z finansowania EDIP, zainteresowane państwa członkowskie muszą zobowiązać się do ich współfinansowania przez cały czas ich trwania, znacznie dłuższy niż początkowy okres dwóch lat; podkreśla znaczenie długoterminowego planowania trwałych inwestycji i ciągłości przemysłowej dla zapewnienia strategicznej autonomii Europy;

32. podkreśla, że współfinansowanie projektów sztandarowych powinno spełniać zasady należytego zarządzania i planowania budżetowego, rentowności i przejrzystości; dlatego wzywa Komisję i państwa członkowskie do wyznaczenia celów pośrednich, wskaźników wykonania, wprowadzenia okresowych kontroli finansowych i przeglądów wydatków poniesionych na realizację projektów sztandarowych;

33. wzywa państwa członkowskie, by rozważyły pomysł systematycznego przeznaczania części krajowych budżetów na obronność na rozwój inicjatyw partnerskich i zamówień na sprzęt obronny produkowany w ramach projektów sztandarowych w dziedzinach, w których wspólne działania przynoszą wartość dodaną, zgodnie z art. 4 ust. 2 TUE i art. 346 TFUE;

34. zachęca państwa członkowskie do koordynowania krajowego planowania budżetowego w dziedzinie obronności z celami NATO dotyczącymi zdolności, aby zapewnić komplementarność i uniknąć fragmentacji zasobów; zachęca państwa członkowskie, by zastanowiły się, jak stworzyć pozabudżetowy instrument finansowy umożliwiający łączenie i uwspólnianie niektórych części krajowych budżetów obronnych na szczeblu UE, by ująć w nim cały cykl życia projektów sztandarowych;

°

° °

35. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, NATO, Zgromadzeniu Parlamentarnemu NATO, unijnym agencjom ds. bezpieczeństwa i obrony oraz rządom i parlamentom państw członkowskich.